

สันตินวัตกรรมการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของ ผู้ประกอบการวิชาชีพทนายความ*

Peace Innovation for Creative Public Communication by Lawyers

¹ขวัญยูภา หุ่นงาม และ ชันทอง วัฒนะประดิษฐ์

¹Kwanyupa Hunngam and Khantong Wattanapradith

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: kwanyupa@outlook.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบท และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสันตินวัตกรรม การสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ 2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ศาสตร์สมัยใหม่และหลักพุทธสันติวิธีที่เอื้อต่อการพัฒนาสันตินวัตกรรมการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ ของผู้ประกอบการวิชาชีพทนายความและ 3) เพื่อพัฒนาและนำเสนอกระบวนการสันตินวัตกรรมการพัฒนาการ สื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ ใช้รูปแบบวิจัยเชิงผสมผสาน โดยการ ทดลองนำร่อง เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก 13 รูป/คน สนทนากลุ่มเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 รูป/คน ทดลองกลุ่มทนายความ จำนวน 11 คน วัดผลด้วยแบบประเมินสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การสะท้อนความรู้สึกด้วยเทคนิค AAR ใช้สถิติวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยค่า t-test สรุปผล แบบพรรณนาโวหาร

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพบริบท ปัญหา ความต้องการจำเป็นพบว่า ในปัจจุบัน การสื่อสารสาธารณะ ของทนายความผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ที่ประชาชนเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว เผชิญปัญหา หลายประการ เช่น การให้ข่าวและสัมภาษณ์ที่ไม่เหมาะสม การใช้คำหยาบคาย การโจมตีทนายฝั่งตรงข้าม และการให้ข้อมูลทางกฎหมายในลักษณะอวดอ้างตนเอง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ขัดต่อมรรยาททนายความและ สร้างภาพลักษณ์ที่ไม่ดีให้กับวิชาชีพ 2) แนวคิด ทฤษฎีศาสตร์สมัยใหม่และหลักพุทธสันติวิธี ที่เอื้อต่อการ พัฒนาการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ ได้แก่ (1) แนวคิด ทฤษฎี จริยธรรมการสื่อสาร (2) แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารที่มีสติ จากแนวคิด ทฤษฎีตามศาสตร์สมัยใหม่ทางการ สื่อสาร เมื่อนำมาบูรณาการกับหลักพุทธสันติวิธี คือ สปัปฐิสธรรม 7 สัมมาวาจา วาจาสุภาสิต จะช่วย พัฒนาการสื่อสารสาธารณะของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความให้สื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ได้ 3) การ สร้างสันตินวัตกรรมการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ ด้วยการออกแบบ หลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยมีเนื้อหาการอบรมประกอบด้วย (1) รู้สติ (2) รู้จักตน (3) รู้ต่อ ยอด สื่อสารสร้างสรรค์ไม่ขัดมรรยาททนายความ (4) รู้รับผิดชอบต่อยอดสู่สังคม (5) รู้ปัญญา ใช้สื่อออนไลน์ สร้างประโยชน์และคุณค่า (6) รู้การพัฒนา

คำสำคัญ: สันตินวัตกรรม; การสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์; ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ

Abstract

This research article aimed to achieve the following objectives: 1) to examine the context and requirements for developing peace innovation for creative public communication by lawyers, 2) to analyze the concepts, modern science, and Buddhist principles of peace that contribute to the development of peace innovation for creative public communication by lawyers, and 3) to develop and propose a process for implementing peace innovation in creative public communication by lawyers. The research employed a mixed-methods approach, including a pilot study, in-depth interviews with 13 participants, focus group discussions with 5 experts, and a trial group of 11 lawyers. Data were collected using participatory observation assessment forms and After-Action Review (AAR) techniques. Statistical analysis, including t-tests, was used to compare mean values, while results were summarized narratively.

The study yielded the following findings: 1) The current context reveals several pressing challenges in public communication by lawyers, particularly through various media, with social media being the most widely accessible. Key issues include the spread of inappropriate news and interviews, the use of foul language, attacks on opposing lawyers, and the dissemination of self-proclaimed legal information. These behaviors not only breach ethical standards but also tarnish the reputation of the legal profession. 2) The concepts, modern theories, and Buddhist principles of peace that contribute to the development of peace innovation for creative public communication by lawyers include: (1) the concept of communication ethics theory, and (2) the concept of mindful communication theory. When integrated with Buddhist peace principles, such as *sappurisa-dhamma* (the Seven Qualities of a Good Person), right speech, and wise speech, these modern communication theories can help lawyers engage in creative and ethical public communication. 3) The development of peace innovation in creative public communication by lawyers is facilitated through the design of a participatory workshop training program, which covers the following key areas: (1) Mindfulness, (2) Self-awareness, (3) Creative communication that aligns with legal ethics, (4) Taking responsibility for contributing to society, (5) Applying wisdom in the use of online media to create value and benefits, and (6) Professional development.

Keywords: Peace Innovation; Creative Public Communication; Lawyers

บทนำ

การพัฒนาของเทคโนโลยีดิจิทัลและอินเทอร์เน็ตได้ปฏิวัติการสื่อสารสาธารณะในปัจจุบันเป็นอย่างมาก สื่อสังคมออนไลน์กลายเป็นช่องทางหลักในการแบ่งปันข่าวสาร แสดงความคิดเห็น และแสดงออกทางความคิดอย่างเสรี เนื่องจากอินเทอร์เน็ตทำให้เข้าถึงข้อมูลได้ง่ายยิ่งขึ้น เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยให้ผู้คนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารสาธารณะได้มากขึ้น ข่าวสารและข้อมูลแพร่กระจายไปทั่วโลกอย่างรวดเร็วผ่านโซเชียลมีเดียและแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ สถิติการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยในปี 2566 พบว่า มีผู้ใช้

จำนวน 61.21 ล้านคน คิดเป็น 85.3 เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมด (71.6 ล้านคน) โดยมีผู้ใช้โซเชียลมีเดีย คิดเป็น 72.8 เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งประเทศ และมีการใช้โทรศัพท์มือถือ 101.2 ล้านเครื่อง คิดเป็น 141 เปอร์เซ็นต์ของประชากร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยเป็นสังคมเมืองแห่งดิจิทัล (Kit, 2023) การสื่อสารส่วนบุคคลจึงกลายเป็นสื่อสารสาธารณะอีกรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้สนใจติดตาม ปัจจุบัน การสื่อสารสาธารณะจึงไม่จำกัดอยู่เพียงผู้ประกอบอาชีพสื่อหรือการสื่อสารขององค์กรอีกต่อไป แต่ทุกคนสามารถสื่อสารสาธารณะได้ผ่านช่องทางสื่อของตนเอง เพื่อให้สาธารณชนรับรู้ความคิดเห็นหรือสารที่ต้องการ เปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมตามแนวทางที่ผู้ส่งสารต้องการ สื่อสารสาธารณะจึงถูกนำมาใช้ทั้งในระดับองค์กร จนถึงระดับปัจเจก อาชีพ ธุรกิจ และการศึกษา (Khemglad, 2017)

สื่อสังคมออนไลน์กำลังมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและพฤติกรรมของคนในสังคมไทย สื่อเหล่านี้มีข้อจำกัดคือความไม่เป็นทางการและการตอบโต้ที่รวดเร็ว ทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้ง่าย ดังนั้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์จึงเปรียบเสมือนดาบสองคม ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญสำหรับอาชีพที่มีอิทธิพลต่อสังคม เช่น “ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ”

ในอดีต อาชีพทนายความเป็นที่รับรู้เมื่อเกิดกรณีพิพาททางกฎหมายที่ต้องดำเนินการฟ้องร้องคดี แต่ในยุคดิจิทัลที่พัฒนาอย่างก้าวกระโดดนี้ ทนายความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับการพัฒนาของการสื่อสารสาธารณะ ปัจจุบัน ช่องทางออนไลน์กลายเป็นเวทีหลักในการเผยแพร่ข้อมูลความคิดเห็น รวมถึงการให้ความรู้แก่ประชาชนผ่านโซเชียลมีเดียและสื่อสาธารณะอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีความสำคัญที่สังคมจับตามอง ทนายความที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องต่างออกมาให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อทั้งที่เป็นข้อมูลที่ถูกต้องหรือคลาดเคลื่อน พฤติกรรมดังกล่าวของทนายความส่งผลต่อความเชื่อของสังคม ก่อให้เกิดคำกล่าวที่ว่า “ทนายความหิวแสง” (Khaosod, 2023) ซึ่งหมายถึงทนายความที่เปิดเผยมูลของคู่ความต่อสาธารณะและสื่อ หรือใช้ช่องทางออนไลน์ของตนเองเพื่อสร้างชื่อเสียง ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มค่าตัว พฤติกรรมเหล่านี้ละเมิดจริยธรรมและมรรยาทของทนายความ คำถามมีว่า ทำอย่างไรที่จะทำให้ทนายความสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์โดยไม่ขัดต่อมรรยาททนายความ ผู้วิจัยมองว่าการให้ความรู้เรื่องของมรรยาททนาย และการใช้สื่อที่สร้างสรรค์ ยังไม่เพียงพอเพราะเบื้องหลังการใช้สื่อสาธารณะที่ผิดต่อมรรยาททนายความนั้น หยั่งรากมาจากกิเลสสามประการ ได้แก่ ความโลภ ความโกรธ และความหลง ความโลภ หมายถึง การใช้สื่อเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน อาทิ การโฆษณาตนเองหรือสำนักงานกฎหมายอย่างเกินขอบเขต การเรียกร้องค่าตอบแทนที่สูงเกินควร หรือการใช้สื่อเพื่อกดดันคู่ความหรือศาล ความโกรธ หมายถึง การใช้สื่อเพื่อตอบโต้คู่ความหรือบุคคลอื่น ๆ ด้วยถ้อยคำที่รุนแรง หยาบคาย หรือไม่เหมาะสม การใช้สื่อเพื่อสร้างความเกลียดชังหรือแบ่งแยกในสังคม ความหลง หมายถึง การใช้สื่อโดยขาดความยั้งคิดหรือไตร่ตรองอย่างรอบคอบ การเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริงหรือคลาดเคลื่อน ความโลภ ความโกรธ และความหลงเหล่านี้เป็นกิเลสที่ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความใช้สื่อในทางที่ผิด สร้างความขัดแย้งและความเสื่อมเสียให้แก่ทั้งตนเองและวิชาชีพ ซึ่งในทางพระพุทธศาสนามีคำสอนเกี่ยวกับการใช้วาจา เช่น หลักสัมมาวาจา และวาจาสุภาสิต อันเป็นหลักการสื่อสารที่ทำให้เป็นที่รัก สร้างสามัคคี ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง และหลักสัปปริสธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมของคณัติ ๗ ประการ คือ รู้เหตุ รู้ผล รู้ตน รู้ประมาณ รู้กาล รู้ชุมชน รู้บุคคล ผู้วิจัยมองว่าการนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาบูรณาการกับการประกอบวิชาชีพทนายความ เป็นแนวทางอันทรงคุณค่า หลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ล้วนให้กรอบทางจริยธรรม และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีจริยธรรมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความยุติธรรมที่มากขึ้น ความไว้วางใจในระบบยุติธรรม และสังคมที่มีความเมตตาและเห็นอกเห็นใจมากขึ้น

ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมองเห็นถึงความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทนายความจะต้องตระหนักถึงหลักของคุณธรรมจริยธรรมของการประกอบวิชาชีพทนายความรวมถึงข้อบังคับว่าด้วยมรรยาททนายความและปฏิบัติตามข้อบังคับเหล่านั้นอย่างเคร่งครัด การสื่อสารโดยผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางสื่อสังคมออนไลน์ หรือการให้สัมภาษณ์ผ่านรายการโทรทัศน์ หรือช่องทางอื่นใด อย่างมีความรับผิดชอบและเป็นมืออาชีพ เป็นสิ่งสำคัญเพื่อรักษาไว้ซึ่งความซื่อสัตย์และความน่าเชื่อถือของวิชาชีพทนายความสืบต่อไป ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นคุณค่าของหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา จึงนำมาประยุกต์เป็นแนวทางสร้างสรรค์ในการส่งเสริมทักษะการสื่อสารสาธารณะให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสันติจากภายในสู่ภายนอก ให้เกิดพลังเข้มแข็งและตระหนักถึงปัจจัยต่าง ๆ เพื่อปรับทัศนคติให้ยั่งยืนและเป็นต้นแบบแห่งการตื่นรู้ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อส่วนรวมที่ผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลง และจุดประกายให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความตระหนักถึงบทบาทของตนในการส่งต่อความรู้และทักษะอันมีค่านี้ให้คงอยู่สืบไป

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัย เรื่อง สันตินวัตกรรมกรรมการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ โดยกลุ่มเป้าหมายในการใช้สันตินวัตกรรมกรรมการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความนั้น คือ ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความที่ได้รับใบอนุญาตว่าความตั้งแต่ 1-2 ปี ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและเขต ปริมณฑล อันถือเป็นกลุ่มนาร่องที่เหมาะสมต่อการพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยจะได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ บริบท สภาพปัญหา ความต้องการความจำเป็น สาเหตุ อุปสรรค และศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความตามศาสตร์สมัยใหม่ ศึกษาวิเคราะห์หลักพุทธสันติวิธีที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ เพื่อนำเสนอสันตินวัตกรรมกรรมการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัญหา การสื่อสารสาธารณะที่ขัดต่อมรรยาททนายความและความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการสร้างสันตินวัตกรรมกรรมการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีตามศาสตร์สมัยใหม่และหลักพุทธสันติวิธีที่เอื้อต่อการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ
3. เพื่อพัฒนาและนำเสนอสันตินวัตกรรมกรรมการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research Design) โดยมีวิธีการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีเพื่อนำมาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดและเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แนวคิดการพัฒนาทักษะการสื่อสารแนวคิดเกี่ยวกับการใช้โซเชียลมีเดียเพื่อการสื่อสารสาธารณะที่สร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมการสื่อสารสาธารณะในยุคดิจิทัล โดยนำหลัก สัมมาวาจา วาจาสุภาสิต และสัปปริสธรรม 7 มาเป็นฐานเพื่อนำมาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดและเครื่องมือวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structure Group Interview) การประเมินก่อนและหลังการทดลอง ด้วยแบบประเมินสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ (Pre-Post

Test) กระบวนการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ หากคุณภาพเครื่องมือโดยตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) มีการวิเคราะห์ความตรงทางด้านเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistence : IOC) เชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 รูป/คน เครื่องมือวิจัยได้รับรองจริยธรรมการวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ใบรับรองที่ ว. 317/2567

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญรวมจำนวน 13 รูป/คน คือ กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพทนายความ นักข่าว ตำรวจ ผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา และสันติวิธี ด้านกระบวนการ โค้ชและการออกแบบหลักสูตร โดยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purpose sampling) ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สังเคราะห์เพื่อนำมาสรุปในการพัฒนาการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการวิชาชีพทนายความ

ขั้นตอนที่ 4 การวิจัยเชิงปริมาณ ก่อนนำไปใช้ในการทดลองนำร่อง ได้มีการออกแบบและปรับปรุงหลักสูตรโดยสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus group discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญแตกต่างกันจำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสันติศึกษา ด้านพระพุทธศาสนา ด้านการสื่อสาร ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ทนายความ ผู้เชี่ยวชาญด้านโค้ชออกแบบหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 5 การทดลองกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการวิชาชีพทนายความ ที่มีใบอนุญาตว่าความ อายุ 1-2 ปี จำนวน 11 คน โดยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง เกณฑ์คัดเลือกมีดังนี้ 1) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพทนายความได้รับใบอนุญาตว่าความ อายุ 1-2 ปี 2) มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตลอดโครงการ และ 3) มีความสนใจในการพัฒนาตนเองในด้านการสื่อสาร รักความถูกต้อง พร้อมปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของมรรยาททนายความ เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลก่อนและหลังการทดลองด้วยแบบวัดสันตินวัตกรรม การสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการวิชาชีพทนายความ แบบประเมินสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การสะท้อนความรู้สึกละและการติดตามผลจากการทำโครงการตามที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการตรวจสอบข้อมูลสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Method triangulation) เป็นการตรวจสอบโดยพิจารณาจากการใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน การแปรผลข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ วิเคราะห์ด้วยสถิติแบบบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (X) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ด้วยสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent Samples เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของคะแนนแบบวัดสันตินวัตกรรมการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการวิชาชีพทนายความ ดำเนินการสรุปผลข้อมูลโดยรายงานผลการวิจัยทดลองด้วยสถิติวิเคราะห์ t-test อธิบายเชิงคุณภาพ ประกอบกับนำเสนอสรุปข้อมูลแบบวิถึอุปมัย และนำเสนอข้อมูลด้วยการพรรณนาโวหาร

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปที่รวบรวมได้จากการลงพื้นที่เพื่อสำรวจปัญหาความต้องการจำเป็น และฝึกอบรม ผลจากการสำรวจพบว่า ทนายความจำนวนมากยังขาดทักษะในการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม ปัญหาที่พบได้บ่อย ได้แก่ การเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือคลาดเคลื่อน การใช้ถ้อยคำที่ไม่เหมาะสมหรือหยาบคาย การละเมิดความลับของลูกค้า การโฆษณาชวนเชื่อที่เกินจริง และการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อสร้างความเกลียดชังหรือแบ่งแยก สภาพปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของวิชาชีพทนายความซึ่งถือเป็นการกระทำที่ผิดมรรยาททนายความ และอาจนำไปสู่การสูญเสียความไว้วางใจจากสาธารณชน ผู้ประกอบการวิชาชีพทนายความจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเรื่องของการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

ที่พัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง โดยการสื่อสารนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อบังคับว่าด้วยมรรยาทนายความ ในยุคดิจิทัลที่ทุกคนเป็นผู้ผลิตข่าวสารได้เอง ทนายความต้องทำให้ข้อมูลของตนแตกต่างจากสื่อพลเมืองทั่วไป ด้วยการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และมีจริยธรรม การยึดมั่นในหลักการที่ชัดเจนภายใต้จิตสำนึกที่ดีและการปฏิบัติงานอย่างมีจริยธรรม จะช่วยรักษาภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของทนายความในยุคดิจิทัล และป้องกันไม่ให้เกิดบทบาทของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความถูกลดทอนลงในอนาคต

วัตถุประสงค์ที่ 2 จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีรูปแบบการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ พบว่า แนวคิดทฤษฎีสมัยใหม่ในการพัฒนาการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความมีแนวคิดจริยธรรมการสื่อสาร (Communication Ethics Theory) และแนวคิดของการสื่อสารที่มีสติ (Mindful Communication Theory) โดยนำหลักสัปปุริสธรรม 7 สัมมาวาจา และวาจาสุภาสิต มาเป็นฐานร่วมกันบูรณาการเพื่อพัฒนาการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความให้สื่อสารได้อย่างสร้างสรรค์และอยู่บนพื้นฐานของมรรยาทนายความ ซึ่งแนวคิดจริยธรรมการสื่อสารเน้นการปฏิบัติทางจริยธรรมในการสื่อสาร รวมถึงการเคารพผู้อื่น การใช้ภาษาที่เหมาะสม การไม่บิดเบือนข้อมูล การรักษาความลับ (Johannesen, 2008) ในส่วนของแนวคิดการสื่อสารที่มีสตินั้น เน้นย้ำถึงการมีสติ ตระหนักรู้ในปัจจุบันในขณะระหว่างสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการสนทนาหรือการสื่อสารผ่านสื่อ การรับฟังและสื่อสารโดยไม่ตัดสินหรือประเมินค่าความคิดและความรู้สึกของผู้อื่นในทันที การฟังอย่างใส่ใจและเปิดใจรับฟังมุมมองของผู้อื่น ซึ่งช่วยลดความเข้าใจผิดและความขัดแย้ง การตอบสนองต่อผู้สื่อสารด้วยความมีสติและความรอบคอบ ไม่ตอบโต้โดยทันทีแต่ใช้เวลาในการคิดและตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น การสร้างสันติวัฒนธรรมการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความนั้น จำเป็นต้องพัฒนาให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ มีทักษะทางด้านการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ และการสื่อสารนั้นต้องเป็นการสื่อสารที่อยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม ตลอดจนมีสติในขณะสื่อสาร เมื่อแนวคิดของการสื่อสารอย่างมีจริยธรรมและการสื่อสารอย่างมีสติบูรณาการกับหลักสัปปุริสธรรม 7 ประการ อันได้แก่ รู้จักเหตุ (เหตุปัจจัย) รู้จักผล (ผลที่เกิดจากเหตุ) รู้จักตน (ตนเอง) รู้จักประมาณ (ประมาณตน) รู้จักกาล (เวลา) รู้จักชุมชน (สังคม) รู้จักคน (บุคคล) สัมมาวาจา และวาจาสุภาสิต มาใช้ในการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความนั้น จะทำให้ทนายความสามารถคิด วิเคราะห์ แยกแยะได้ดียิ่งขึ้นที่จะสื่อสารออกไปสู่สาธารณชนเนื่องจาก การรู้จักแยกเหตุ พิจารณาผล รู้จักประมาณสิ่งที่จะต้องสื่อสารออกไป รู้จักเวลาที่จะสื่อสาร พิจารณาว่าสื่อสารที่ใดสถานที่แห่งใด และกำลังสื่อสารกับใครนั้น ล้วนเป็นการฝึกสติทั้งสิ้น ประกอบกับหากมีการนำหลักธรรมในเรื่องของการสื่อสาร คือสัมมาวาจา วาจาสุภาสิต มาร่วมเป็นฐานด้วยจะทำให้การสื่อสารของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความนั้นถูกต้องเหมาะสมและสร้างสรรค์เสมอ

วัตถุประสงค์ที่ 3 การพัฒนาการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ นั้น ได้รูปแบบการพัฒนาซึ่งประกอบด้วย 5 Module ได้แก่ pre-module รู้สติ Module 1 รู้จักตนคุณค่า ความภาคภูมิใจในอาชีพ ใส่ใจมรรยาทนายความ Module 2 รู้ต่อยอด สื่อสารสร้างสรรค์ไม่ขัดมรรยาทนายความ Module 3 รู้รับผิดชอบต่อยอดสู่สังคม Module 4 รู้ปัญญา ใช้สื่อออนไลน์สร้างประโยชน์และคุณค่า Module 5 รู้การพัฒนาเป็นการเก็บข้อมูลโดยให้ผู้เข้าร่วมอบรม ฝึกปฏิบัติจริง โดยการคัดเลือกจากการสมัครจำนวน 11 คน ใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 2 วัน และการปฏิบัติการเสริมสร้างทักษะด้วยตนเอง 21 วัน การวัดและประเมินผลหลักสูตรสันติวัฒนธรรมการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ ใช้การวัดและการประเมินผลทั้ง 2 มิติ คือ การประเมินผลระหว่างอบรม

(Summative Assessment) การประเมินผลรวม (Formative Assessment) ผลการอบรมแสดงตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของทนายความ ก่อน-หลังการทดลอง

n = 11

สมรรถนะที่เสี่ยงชุมชน	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
การสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของทนายความ	3.90	0.50	4.67	0.34	4.71	

*p < 0.05

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบแยกรายด้านความแตกต่างทางสถิติ Pre Test-Post Test

n = 44

รายด้าน การสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ ของทนายความ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
รู้สถิติ: ฐานรากของการสื่อสาร	4.10	0.57	4.67	0.45	2.87	.01*
รู้จักตน: คุณค่า ความภาคภูมิใจในอาชีพ ใส่ใจมรรยาททนายความ	4.10	0.84	4.65	0.42	2.15	.05*
รู้ต่อยอด: สื่อสารสร้างสรรค์ไม่ขัดมรรยาททนายความ	4.01	0.78	4.71	0.36	2.44	.03*
รู้รับผิดชอบต่อยอดสู่สังคม	4.18	0.60	4.67	0.37	2.61	.02*
รู้ปัญญา ใช้สื่อออนไลน์สร้างประโยชน์และคุณค่า	3.09	0.94	4.63	0.39	5.14	.00*

*p < 0.05

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะของทนายความก่อนทดลองใช้หลักสูตรอบรมระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนสมรรถนะของทนายความรวมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ใหม่

การสรุปองค์ความรู้ที่นำไปสู่การสร้างสันติวัฒนธรรมการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ เป็นผลจากการ บูรณาการหลักพุทธสันติวิธี ได้แก่ สัปปริสรธรรม 7 วาจาสุภาสิต และหลักสัมมาวาจา ร่วมกับหลักการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ตามศาสตร์สมัยใหม่ ผ่านการทดลองด้วยการสร้างหลักสูตรอบรมให้กับผู้ประกอบวิชาชีพทนายความเพื่อพัฒนาการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ตามหลักมรรยาททนายความ ทำให้เกิดองค์ความรู้เรียกว่า LAWYER Model “การสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ” ตามรูปภาพที่ปรากฏ ดังนี้

LAWYER Model

สันติวิธีกรรมการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ

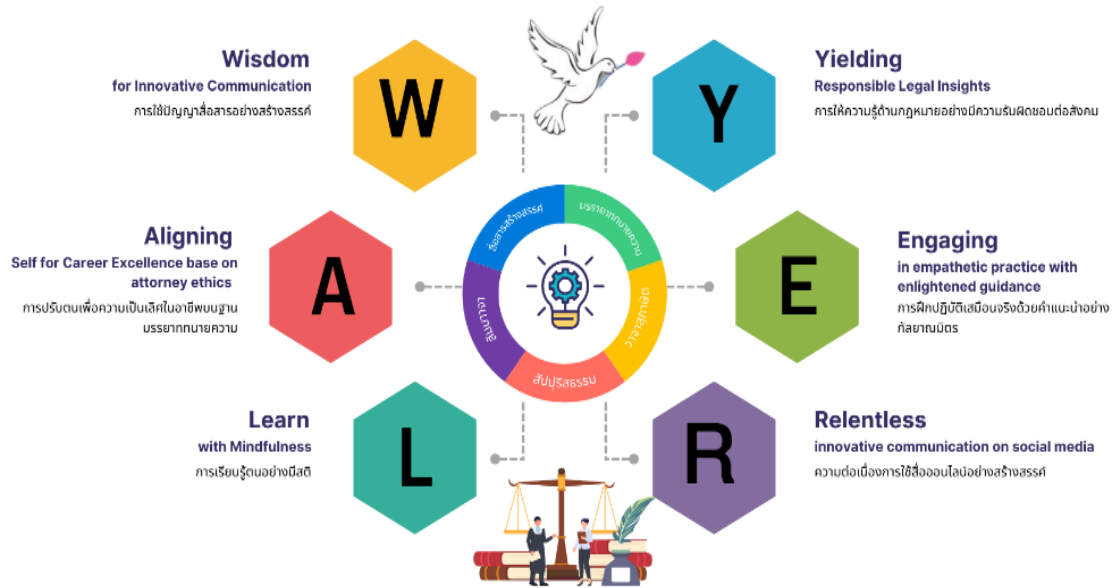

Figure 1: LAWYER Model

จากแผนภาพรูปแบบโมเดล ประกอบไปด้วยจากภาพข้างต้น ผู้วิจัยได้อธิบายความรู้คือ

L = Learn with Mindfulness คือ การเรียนรู้ตนอย่างมีสติเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับทนายความในการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เพราะช่วยให้ทนายความเข้าใจคุณค่าและความหมายของวิชาชีพ และนำไปสู่การพัฒนาตนเองอย่างมีเป้าหมาย การฝึกสติช่วยให้ทนายความรู้จักตนเอง จุดอ่อน จุดแข็ง และความคาดหวังของตนเอง รวมถึงรับรู้ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ทางกายภาพของตนเอง ตลอดจนสิ่งแวดล้อมโดยรอบ การสื่อสารอย่างมีสติช่วยให้ทนายความปรับตัวเข้ากับผู้รับสารที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม ปฏิบัติตนตามกรอบของกฎหมายและหลักคุณธรรมจริยธรรม และสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับสาธารณชนได้

A = Aligning Self for Career Excellence base on attorney ethics หมายถึง การปรับตนเพื่อความเป็นเลิศในอาชีพบนฐานบรรณาทนายความ ทั้งนี้ในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ ผู้ซึ่งแบกรับความรับผิดชอบอันยิ่งใหญ่ในการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของลูกค้า การรู้จักตนเอง คุณค่า และความภาคภูมิใจในอาชีพ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจริยธรรมและมีประสิทธิภาพ การรู้จักตนเองเป็นรากฐานสำคัญของการเป็นทนายความที่มีจริยธรรม การสำรวจจุดแข็ง จุดอ่อน ค่านิยม และความเชื่อของตนเอง จะช่วยให้ทนายความเข้าใจว่าตนเป็นใคร และตนต้องการอะไรจากอาชีพนี้ การไตร่ตรองถึงจุดแข็งของตนเองจะช่วยให้ทนายความสามารถใช้ประโยชน์จากการสำรวจตนเองได้อย่างเต็มที่ ในขณะที่การตระหนักถึงจุดอ่อนของตนเอง จะช่วยให้ทนายความสามารถพัฒนาและปรับปรุงจุดอ่อนของตนเองได้อย่างสมบูรณ์แบบ

W = Wisdom for Innovative Communication การใช้ปัญญาสื่อสารอย่างสร้างสรรค์สำหรับทนายความนั้นจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ต่อยอดอย่างต่อเนื่องในเรื่องต่าง ๆ และฝึกฝนทักษะการสื่อสารอย่างหลากหลาย เช่น การสื่อสารด้วยวาจา ภาษากาย การฟัง การอ่าน การเขียน และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เพื่อถ่ายทอดข้อมูลที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย โน้มน้าวใจผู้ฟัง สร้างสายสัมพันธ์อันดีกับประชาชน และใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารสาธารณะ นอกจากนี้ ทนายความควรสื่อสารอย่างรู้จัก

ประมาณ ใช้ภาษาและพฤติกรรมที่เหมาะสม รู้จักเลือกเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมในการสื่อสารเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เข้าใจบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มเป้าหมาย และเข้าใจความแตกต่างของบุคคลเพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการสื่อสารให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล รากฐานการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์นั้นมาจากหลักวาจาสุภาสิตและหลักสัมมาวาจา โดยให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นกลาง หลีกเลี่ยงการใช้คำพูดที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือสับสน ใช้ภาษาที่สุภาพและเคารพเมื่อสื่อสารกับผู้ที่มีความคิดเห็นต่างจากตน ไม่พูดเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่เป็นความจริงในระหว่างการสื่อสารสาธารณะ การนำเทคโนโลยีสื่อสารออนไลน์มาใช้ในการพัฒนาเสริมสร้างการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์จะช่วยสร้างมูลค่าในวิชาชีพอย่างยิ่ง

Y = Yielding Responsible Legal Insights ทนายความมีหน้าที่ให้ความรู้ด้านกฎหมายอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยคำนึงถึงผลกระทบของการกระทำของตนและละวางผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อความยุติธรรมและความสงบสุขของสังคม ทนายความควรสื่อสารอย่างสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความรู้ทางกฎหมายและการเคารพกฎหมายในสังคม โดยใช้แพลตฟอร์มต่าง ๆ เช่น บล็อก โซเชียลมีเดีย อย่างไรก็ตาม ทนายความต้องใช้ความระมัดระวังในการสื่อสารสาธารณะ หลีกเลี่ยงการเปิดเผยข้อมูลลับของลูกค้าหรือการแสดงความคิดเห็นที่อาจกระทบต่อการพิจารณาคดี เคารพความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น และละเว้นการใช้ถ้อยคำที่เป็นการหมิ่นประมาทหรือสร้างความเกลียดชังในสังคม

E = Engaging in empathetic practice with enlightened guidance การฝึกปฏิบัติเสมือนจริงด้วยคำแนะนำอย่างกัลยาณมิตร เป็นสิ่งสำคัญสำหรับทนายความในการพัฒนาการสื่อสารสาธารณะโดยใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และคำแนะนำจากกลุ่มเพื่อนร่วมอาชีพที่หลากหลายช่วยให้เกิดการพัฒนาและความเชื่อมั่นในการใช้สื่อออนไลน์ การฝึกปฏิบัติเสมือนจริงก่อนเผยแพร่สู่สาธารณะช่วยให้ทนายความเห็นถึงความสำคัญของข้อความ ทนายความต้องเข้าใจบริบทของการสื่อสารสาธารณะบนสื่อสังคมออนไลน์เพื่อตีความและวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารได้อย่างถูกต้อง รวมถึงใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาดเพื่อประยุกต์ใช้กับความรู้ทางกฎหมาย การไม่เรียนรู้และปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีจะส่งผลให้วงการวิชาชีพทนายความไม่พัฒนาและไม่สามารถสร้างบทบาทที่ชัดเจนและถูกต้องเหมาะสมบนสื่อสังคมออนไลน์ได้

R = Relentless innovative communication on social media ความต่อเนื่องการใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ กล่าวคือ ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความเห็นถึงความสำคัญของการสื่อสาร ซึ่งถือเป็นเครื่องมือทรงพลังในการสร้างความเข้าใจและเชื่อมโยงมนุษย์เข้าด้วยกัน ดังนั้น การสื่อสารของทนายความจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากส่งผลต่อการตัดสินใจและความเข้าใจของทั้งผู้ส่งและผู้รับสาร การพัฒนาตนเองด้านการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดหลักสัมมาวาจา วาจาสุภาสิต และสัปปริสธรรม 7 ประการ จะสร้างคุณค่าและประโยชน์อย่างมหาศาลให้แก่สังคมด้านการสื่อสารสาธารณะ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ที่ 1 จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปที่รวบรวมได้จากการลงพื้นที่สำรวจปัญหา ความต้องการและความจำเป็น และฝึกอบรม พบว่า การพัฒนาการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์มีความจำเป็นสำหรับทนายความในยุคดิจิทัลเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการสื่อสาร ทนายความจำเป็นต้องพัฒนาการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งนี้ แม้ว่าการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลจะรวดเร็ว แต่ทนายความต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความรับผิดชอบต่อ โดยยึดมั่นในหลักจริยธรรมและมรรยาททนายความ เพื่อรักษาภาพลักษณ์

และความน่าเชื่อถือของวิชาชีพ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า การสื่อสารอย่างมีจริยธรรมช่วยป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาของ หนายความถูกลดทอนลงในอนาคต ด้วยการสื่อสารที่ชัดเจน โปร่งใส และเคารพความเป็นส่วนตัวของบุคคล ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phra Nattavat Yanapappho (Tangpattamawong) (2021) ที่พบว่า สนับสนุนข้อสรุปข้างต้น โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของการใช้สื่ออย่างมีจริยธรรมในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับหนายความที่ต้องคำนึงถึงมรรยาทวิชาชีพและความคาดหวังของสังคม

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีสัมัยใหม่ในการพัฒนาการสื่อสาร สาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพหนายความ สอดคล้อง กับแนวคิด ทฤษฎีจริยธรรมการสื่อสาร (Communication Ethics Theory) ซึ่งเน้นการปฏิบัติทางจริยธรรมในการสื่อสาร รวมถึงการเคารพผู้อื่น การใช้ภาษาที่เหมาะสม การไม่บิดเบือนข้อมูล การรักษาความลับ และอีกหนึ่งทฤษฎีที่สำคัญ คือ ทฤษฎี การสื่อสารที่มีสติ (Mindful Communication Theory) Langer (1989) นักจิตวิทยาและนักวิชาการชั้นนำ ด้านการมีสติ ได้เน้นย้ำแนวคิดของการมีสติการตระหนักรู้ในปัจจุบันและในระหว่างการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็น การสนทนาหรือการสื่อสารผ่านสื่อ การรับฟังและสื่อสารโดยไม่ตัดสินหรือประเมินค่าความคิดและความรู้สึก ของผู้อื่นในทันที การฟังอย่างใส่ใจและเปิดใจรับฟังมุมมองของผู้อื่นทั้งนี้เพราะพฤติกรรมการมีสติดังกล่าวช่วย ลดความเข้าใจผิดและความขัดแย้ง ซึ่งทฤษฎีการสื่อสารศาสตร์สมัยใหม่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักพุทธสันติ วิธี อันเป็นฐานในการนำไปปฏิบัติเพื่อการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพหนายความ โดยมีการนำหลักสัปปริสธรรม 7 ประการ มาเป็นฐานในการสร้างสติการตื่นรู้ทุกครั้งในการสื่อสาร อันได้แก่ รู้จักเหตุ (เหตุปัจจัย) รู้จักผล (ผลที่เกิดจากเหตุ) รู้จักตน (ตนเอง) รู้จักประมาณ (ประมาณตน) รู้จักกาล (เวลา) รู้จักชุมชน (สังคม) รู้จักคน (บุคคล) ประกอบกับหากมีการนำหลักธรรมในเรื่องของการสื่อสาร คือ สัมมาวาจา วาจาสุภาสิต มาร่วมเป็นฐานด้วยจะทำให้การสื่อสารของผู้ประกอบวิชาชีพหนายความนั้นถูกต้องเหมาะสม และสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับ Phramaha Hansa Dhammaso (Nithiboonyakorn) (2011) ซึ่งกล่าวถึงหลักพุทธวิธีสื่อสารไว้ว่า ในห้วงเวลาแห่งการสื่อสารที่รุดหน้าเช่นปัจจุบัน ความขัดแย้งย่อมเป็นเรื่อง ที่หลีกเลี่ยงได้ยาก อาทิ การตีความที่คลาดเคลื่อน การรับฟังข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน หรือการเล่าเรื่องราวที่เสริม แต่ง สาเหตุที่แท้จริงของความขัดแย้งในการสื่อสารนั้นล้วนหยั่งรากลึกมาจากธรรมชาติของมนุษย์ องค์ประกอบหลักในการสื่อสารมีสองประการ ได้แก่ ร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรม หากเราเพียงมุ่งเน้นไปที่การควบคุมร่างกายและจิตใจโดยตรง โดยไม่คำนึงถึงการส่งเสริมความดีงามในจิตใจ แล้ว พฤติกรรมการสื่อสารที่ปรากฏออกมาก็จะปราศจากความสงบสุข เพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างราบรื่น และปราศจากความขัดแย้ง มนุษย์จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเองทั้งทางกายและใจ ควบคู่ไป กับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในจิตใจ เพราะเมื่อใดที่มนุษย์ละเลยการพัฒนาตนเองในด้านใดด้านหนึ่งแล้ว ย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมการสื่อสารที่ขาดความสงบสุขและความเข้าใจอันดีต่อกัน

ดังนั้น การนำหลักธรรมสัปปริสธรรม 7 สัมมาวาจา และวาจาสุภาสิตมาใช้ในการสื่อสารบนสื่อสังคม ออนไลน์จะช่วยส่งเสริมการสื่อสารที่มีคุณภาพและสร้างสรรค์ให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพหนายความ การสื่อสารที่ ซื่อสัตย์ สุภาพ และสร้างสรรค์จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม การปฏิบัติตาม หลักธรรมเหล่านี้จะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพหนายความเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือในสายตาของสาธารณชน และ เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีจริยธรรม นอกจากนี้ การสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ ที่ผ่านการไตร่ตรองอย่างรอบคอบจะช่วยให้หนายความปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยมรรยาทหนายความได้อย่าง เคร่งครัด

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า การพัฒนาการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบ วิชาชีพหนายความ จากการลงพื้นที่ทำกระบวนการทดลองโดยนำเรื่องของทฤษฎีการสื่อสารสาธารณะ ทฤษฎี

จริยธรรมการสื่อสารมาประยุกต์ใช้ร่วมกับหลักพุทธสันติวิธี เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือพัฒนาการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ จนเป็นที่มาของ LAWYER Module หลักแนวคิด L.A.W.Y.E.R นำเสนอแนวทางที่ครอบคลุมสำหรับการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ โดยเน้นการนำธรรมมาเป็นแนวทางในการพัฒนามีสติในการปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของกฎหมาย รู้จักตนเพื่อปรับตัว แสวงหาต่อยอดองค์ความรู้อย่างชาญฉลาด มีความความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม เชี่ยวชาญในศาสตร์ต่าง ๆ ด้วยปัญญา รู้จักพัฒนาตนเองอย่างมีเหตุและผล ทั้งนี้เพราะหากการดำรงตนด้วยสติของทนายความ โดยการไตร่ตรองก่อนสื่อสาร และการพัฒนาดนอย่างต่อเนื่องให้ทันกับเทคโนโลยีที่แปรเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว จะช่วยยกระดับมาตรฐานของวิชาชีพทนายความ ตลอดจนสามารถให้บริการที่ดีสื่อสารอย่างมีจริยธรรมเข้าถึงประชาชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมอยู่บนพื้นฐานของมรรยาททนายความ โดยมุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bunkeat (2017) เรื่อง “จิตวิญญาณในการทำงานของผู้ประกอบวิชาชีพ ทนายความ” พบว่า ทนายความมีความเข้าใจและแสดงออกทางจิตวิญญาณในการทำงานที่แตกต่างกันในแต่ละมิติ โดยจิตวิญญาณในการทำงานมีความสอดคล้องกับการแสดงออกทางจริยธรรม (Ethics) ในมิติชีวิตจิตใจและงานที่มีคุณค่า จิตวิญญาณในการทำงานที่สอดคล้องกับจริยธรรม ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน โดยมีมิติที่สอดคล้องระหว่างค่านิยมองค์การและค่านิยมปัจเจกบุคคลเป็นมิติที่สนับสนุนให้เกิดจริยธรรมในการทำงานอย่างสมบูรณ์ จิตวิญญาณในการทำงานที่แสดงออกมาจากจริยธรรมดังกล่าวสะท้อนถึงประสิทธิผลในการสื่อสารเพื่อควบคุมวิชาชีพของสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์

สรุป

จากการวิเคราะห์บริบท ปัญหา และความจำเป็นในการพัฒนาการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ พบว่าการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งของเทคโนโลยีส่งผลให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการสื่อสารสาธารณะให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยอยู่ในกรอบของมรรยาททนายความและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี แนวคิดและทฤษฎีของผู้เชี่ยวชาญได้เน้นย้ำถึงการสร้างและพัฒนาการสื่อสารสาธารณะบนพื้นฐานของความถูกต้องเหมาะสมและสร้างสรรค์ โดยบูรณาการร่วมกับหลักธรรมทางศาสนา ได้แก่ สัปปริสธรรม 7 วาจาสุภาสิต และสัมมาวาจา ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความให้ถูกต้องเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม มากกว่ามุ่งเน้นผลประโยชน์ส่วนตน การอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่มีเนื้อหาบูรณาการจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและแนวคิดศาสตร์สมัยใหม่ จะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความมีความรู้คู่คุณธรรม เพื่อตอบโจทย์การเป็นทนายความที่สามารถสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ สร้างประโยชน์และคุณค่าให้แก่สังคม โดยยึดมั่นในหลักมรรยาททนายความ ผลงานวิจัยนี้ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เรียกว่า "LAWYER Model"

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

หน่วยงานต่าง ๆ เช่น สภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์ มหาวิทยาลัย และองค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการอบรมการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทนายความได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการอบรมนี้จะช่วยยกระดับทักษะการสื่อสารของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความและนักกฎหมาย เพื่อให้สามารถถ่ายทอดข้อมูลทางกฎหมายที่ซับซ้อนให้กับสาธารณชนได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่ายตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมอย่างสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษางานวิจัยที่ต่อยอดจากงานวิจัยนี้โดยพัฒนาโมเดลการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ ของผู้ประกอบการวิชาชีพทนายความ

2.2 นำผลของงานวิจัยนี้ไปประยุกต์เป็นแนวในการสื่อสารสาธารณะอย่างสร้างสรรค์ของวิชาชีพอื่น

References

- Bunkeat, P., & Srikittikul, M. (2017). The Working Spirit of the Legal Profession. *Journal of Law*, 46(1), 155-174.
- Johannesen, R. L., Valde, K. S., & Whedbee, K. W. (2008). Ethics in Human Communication. (6th ed.). *United States of America*: Waveland Press.
- Khaosod. (2023). *Neighboring Lawyer Slams Fame-Hungry Lawyer for Making Others Look Bad Good People Don't Do That*. Retrieved August 30, 2024, from <https://www.youtube.com/watch?v=czzCfUQnALc>
- Khemglad, C. (2017). *A Study of the Process of Environmental Public Communication: A Case Study of the Urban Forest Project by the Thailand Research Fund (TRF)*. (Master's Thesis). National Institute of Development Administration. Bangkok.
- Kit, T. (2023). *Thailand Enters the Era of "Digital City" with 61.2 Million Internet Users*. Retrieved August 30, 2024, from <https://tonkit360.com/110636>
- Langer, E. (1989). *Mindfulness*. (1st ed.). Massachusetts: Da Capo Lifelong Books.
- Phra Nattavat Yanapappho (Tangpattamawong). (2021). Gratitude and Ethics of Thai People in the Digital Age. *Integrated Social Sciences*, 1(3), 38-50.
- Phramaha Hansa Dhammahaso (Nithiboonyakorn). (2011). *Buddhist Peace Integrating Principles and Tools for Conflict Management*. (1sted.) Bangkok: 21 Century Company Limited.